

De Heraut

van de

Gerreformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124.)

Zondag 6 Augustus 1899. N°. 1128.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE; Bureau: Warmoesstraat 93, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Donderdag's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden / 1.20, voor het Buitenland per jaar / 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertenties: van 1 tot 6 regels / 1.20, voor elke regel meer 20 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereen. 12 Ct. p. regel.

„Deze hooren naar guichelaars.“

Want deze volken, die zij zult erven, hooren naar guichelaars en waarzeggers; maar u aanstaande, de Heere uw God heeft u zulks niet toegelaten. Deut. 18 : 14.

Het bijgeloof neemt weer hand over hand toe. Eerst in den vorm van een curiositeit, dan bij manier van een spel, en ten slotte vangt het bijgeloof de ziel in zijn net, en wordt het ernst.

Er is maar één wapen, waartegen het bijgeloof niet bestand bleek, en dat één wapen is het geloof. Doch laat het geloof weer afnemen, en almeer uit de samenleving worden teruggedrongen, en ongemerkt schuift het bijgeloof weer naar den voorgrond. Men had het overwonnen en dood gewaand, en zie, het hield zich slechts schuil.

Jarenlang heeft men bij de voorlezing van ons Avondmaalformulier de woorden weggelaten, die tegen het bijgeloof protesteerden, en het recht tot toetreding ontseiden aan wie nog in de strikken van het bijgeloof gevangen lag. Vroeger, zoo achtte dan de verlichte leeraar, mocht zulk een waarschuwing nog noodig zijn geweest. Thans niet meer. De hoogere verlichting van onze eeuw had eens voorgoed elken band met de superstitie verbroken. Dat alles waren dwaasheden uit een vroeger tijdperk, maar waarmee thans niet meer viel te rekenen.

Doch thans leest men dat formulier weer, zonder er die waarschuwing tegen het bijgeloof uit te laten, omdat men ontwaart heeft, dat het bijgeloof er wel terdege nog is, en almeer nogmaals een macht in het leven wordt, een macht die volstrekt niet alleen in afgelegen buurtschappen schuilt, maar die ge ophoort kunt waarnemen in de meest verlichte kringen van de hoofdsteden der wereld.

En juist hiermee kwam de vergissing uit. Bijgeloof, zoo had men elkaar verteld, is vrucht van onwetendheid. Bij de domme schare houdt daarom de superstitie stand. Maar zij die in het „licht onze eeuw“ wandelen, lachen om de onnoozelheid der superstitie, waaraan de afgelegen landbewoner zich nog vergaapt.

En zeker lag hier dit ware in, dat de beschaafde en verlichte man onze eeuw niet meer beducht is voor een „behekste koe“, of voor wat men noemt een „kwaad oog“ uit den weg treedt.

Maar dat raakt den vorm slechts, niet het wezen. En voor zooveel dat wezen aangaat, zijn het juist de hoogverlichte mannen en vrouwen onze eeuw, die, na met het „geloof dat zaligt“ gebroken te hebben, zich wieden op den stroom van een bijgeloof, dat al sterker hun weegierigheid prikkelt.

Het „Occultisme“ is de gemeene naam, waaronder men thans alle verschijnselen aanvat, die op het terrein van het bijgeloof om aandacht vragen. „Occultisme“ wil zeggen het onderzoek naar „verborgene dingen“. Dingen, waarvan men het rechte niet weet, en die men toch, o, zoo gaarne weten zou, en wier kennis men nu najaagt langs mystieke paden.

Het mysticisme is dan ook het terrein, dat thans almeer eenzijdig door de nieuwheidzoekers van de superstitie, en anderzijds door de afgedoolde „aanhangers van het Jezus-geloof“ betreden wordt.

Die laatste verloren elk dogma, raakten de zekere historie kwijt, en hielden niet anders over om op te drijven, dan mystieke gemeenschapsbeseffen met wat in Jezus verscheen; en die superstitieus bleven een ledig in hun hart gevoelen, dat door geen exacte wetenschap kon bevredigd worden, en waagden zich daarom evenzeer in het labirynth der mystiek, om, kon het, dit ledig aan te vullen.

Dat doolhof der kranke mystiek was alle eeuwen door, en bleek ook nu weer te zijn, het toelichtsoord der radeloozen, die niet cynisch genoeg waren, om de vraagtekens van het leven kortweg te schrappen.

Dat doen de onaandoenlijke geld- en genot-menschen. Dat zijn de onaandoenlijken, wien niets schelen kan, die de raadselen van het leven weglachen, en een modeplaatje of sport-bulletin wel zoo belangrijk achten, als de ontzettende vraagstukken der eeuwigheid. En in zooverre staan de superstitieusen dan ook hooger. Voor hen bestaan de raadselen van het leven ten minste nog.

Alleen maar, omdat ze het licht van Gods heilige Openbaring onder de korenmaat hebben gezet, blijft hun, nu de slagboom voor den weg des geloofs viel, niets

anders over dan het kronkelpad van het bijgeloof.

Het bijgeloof is wat de Schrift noemt „guichelaarij“. Een pogen, een streven, om achter den sluier te gluren, die het mystieke en het toekomstige voor ons oog verborgen houdt. Die sluier liet niet menschenhand, maar God zelf voor ons oog vallen. En dies is Hij alleen machtig om een tip van dien sluier voor ons oog op te lichten. Dat deed Hij dan ook en het middel dat Hij daartoe aanwendde was de profetie. En vandaar het woord tot Israël: „Die andere volken ondervragen de guichelaars, maar alzoo zult gij niet doen, een profet uit het midden uwer broederen zal de Heere uw God u verwekken. Naar hem zult gij hooren.“

Aldus plaatst de Schrift het geloof tegen het bijgeloof over. En daarom is het, dat waar het geloof inzinkt, het bijgeloof vanzelf terugkomt.

Dit bijgeloof heeft in zijn uitgangspunt veel breeder grond onder de voeten, dan de meesten wanen.

In de mysteries vanouds werkten wel terdege overleveringen na, van wat de mensch oorspronkelijk geweten heeft. Er was in de aloude priesterwijsheid zeer zeker bedrog, maar in dat bedrog school ontstelde oorspronkelijke waarheid. Ook was het gemeenschapsleven met de natuur in oude dagen en in oostersche streken veel machtiger dan dat het nu onder ons is. En daarbij kwam dan allerlei overtuiging omtrent den invloed dien de sterrenhemel op onze planeet, dien onze ziel op onze gelaatsstreken en handpalmen, ook dien magnetische werkingen van ziel op ziel uitoefenden.

Op dit betrekkelijk ware borduurde men dan voort en verder. Moest het heden uit het verleden verklaard, dan lag ook in het heden de kennis der toekomst. Alles hing immers saam, tusschen alles bestond verband. En zoo ging ongemerkt dat zoeken naar het onbekende, onder de leiding van tovenaars en waarzeggers, in een breed opgezekt stelsel van superstitie over, tot men greep naar het toevallige, dat toevallige door wondere krachtoefeningen bevestigde, en ten slotte zelfs de dooden oproep, om voor de levenden te profeteeren.

Welnu, op al die wegen is de superstitie thans weer aan het zoeken.

Breed vertakt is het Spiritisme, dat wederom de dooden oproept, om voor de levenden te getuigen, en bij miljoenen heeft dit Spiritisme nu reeds, vooral onder de beschaafde klasse, zijn aanhangers. Zelfs Christenen hebben gemeend, en meenen nog, langs den weg van het Spiritisme den afstand tusschen ons en de geestenwereld te kunnen overbruggen.

Wat opgang Swedenborg met zijn helderziendheid maakte is bekend. Het Somnambulisme won gestadig veld. Het Hypnotisme, als reele macht niet te loochenen, ontdekte een werking van ziel op ziel die verbaasde. De Chiromancie toonde hoe er werkelijk een uitdrukking van het karakter in de lijnen en bobels van de hand ligt, en dreef er haar superstitieus spel mede. De Astrologie leeft weer op. De mysterien van het Buddisme vinden weer ingang. Kortom er is, zoo men alle deze verschijnselen saame neemt, schier niets in oude tijden door de guichelaars aangewend, dat in onze tijd niet het hoofd weer opstak.

Op alle groote partijen in Parijs of Londen gegeven, is het thans bijna regel, dat er guichelaars en vooral guichelaressen, in oostersche prachtgewaad verschijnen, om hun superstitieus kunsten te vertoonen.

Eerst is dat dan wel spel, en louter vermaak, maar toch merkt men almeer, dat de treffelijke mannen en vrouwen, die op zulke partijen saam zijn, er aan hechten.

Is het niet van Gambetta bekend, hoe hij verrast door de zonderlinge uitspraken dier guichelaarij, er ten slotte geheel in verstrikt geraakte, en er zelfs zijn besluiten naar regelde?

Toch is deze loop der dingen natuurlijk. Hoeveer de exacte wetenschap ook doordringt in de kennis der stof en der vervormingen en bewegingen van die stof, er blijft altoos een geheimzinnig gebied over, waarvan ze het bestaan niet loochenen kan, en waartegenover ze haar onmacht voelt en belijdt.

Er is het eenzijdige, er is het eeuwige, er is het innerlijke, er is het gemeed met zijn duizend raadselen, er is de toekomst met den stroom van vragen die er uit opwellen.

Dat geheimzinnige gebied laat ons geen rust. We staan hier voor machten en krachten, die op verborgen wijze op het leven van ons gezin, van ons volk en van onze personen inwerken.

Kunnen we daaronder lijdelijk blijven verkeerden? Kunnen we ons daartegenover onverschillig houden? Kan wie een gevoelig hart heeft, zijn hart daaraan afsluiten?

En dan leert de historie u evengoed als de gang van het heden, dat dat niet kan. Dat wel de geld- en genotzuchtigen zich daartegenover verhardten, maar dat er in alle volk, en in alle eeuw, steeds gevoelige lieden waren, die zich aan de macht der geheimzinnigheid niet konden onttrekken, en die ten slotte alles aangrepen, om maar een antwoord te erlangen.

Dat betere in den mensch is te allen tijde de vruchtbare moeder der guichelaarij geweest, en is het nog.

Of is het niet zoo, dat ook nu de Spiritisten, wel verre van zich te schamen over iets slechts, u die hen niet volgt, veeleer aanklagen, dat ge moedwillig uw oog voor het licht sluit?

Ze voelen zich als uw meederen.

Het geloof alleen reedt hier.

Uit tweeërlei oorzaak.

Voorreest omdat het u als mensch den waan beneemt, alsof gij alles konnt weten. Het ontken niet, dat er allerlei verband tusschen geestelijke en stoffelijke dingen, tusschen deze wereld en de toekomstende, tusschen ziel en ziel, en zoo ook tusschen ziel en lichaam bestaat, maar het betwist dat het u toekomt, den sluier met eigen hand weg te schuiven, waarachter God de diepte, het werk en de toekomst der dingen voor u verborgt.

Het geloof weet en erkent, dat er tal van mysterien zijn, die God in zijn eigen hand houdt, en die Hij u eerst daarna openbaren zal.

En in de tweede plaats, het geloof roept u van de vragen der weegierigheid en der nieuwsgierigheid tot de ééne centrale vraag van de verhouding waarin ge tot God staat terug.

En over die ééne centrale vraag, waar de ernst van het leven en de ernst voor de eeuwigheid aan hangt, verspreidt het u dat volle, dat klare licht, dat u tot volkomen zelfontdekking en tot kennis van uw God kan brengen, en u niet maar vragen oplost, maar u aangrijpt en u zaligt voor eeuwig.

En daardoor nu is het, dat alleen in kringen, waar het geloof nog heerschen mag, de deur gesloten is voor het bijgeloof, en de superstitie ons de ziel niet kan verworden.

11de Centrale Diaconale Conferentie, GEHOUDEN 6 Juli 1899 te Amersfoort, in het Kerkgebouw der Gereformeerde Kerk aan de Langegegracht.

Tegenwoordig zijn: van het Comité de B.B. G. Struik Cen. van Enkhuizen, Vice Voorz., J. B. Blankenberg van Amsterdam, penningm., W. Haaksma van Amsterdam, J. Beckman van Assen, en C. F. van Meyenfeldt van Amsterdam, Secret.; de broeders B. J. Lindeboom van Amsterdam Voorz., en D. Lautenbach van Leeuwarden waren afwezig. Benevens beide adviseurs Dr. A. M. Donner en H. Teerink van Amersfoort waren als hospitanten aanwezig. Dr. D. Koffyberg van Barneveld, Dr. D. Tom van Hilversum, Dr. F. Drost van Vlaardingen en Dr. D. Huyzing van Batavia met verlof hier te lande. Voorts een aantal br. Diakenen vertegenwoordigende een 45 tal Diakenen.

Br. G. Struik Cen. van Enkhuizen neemt de leiding der Verg. op zich, opent haar met gebed, nadat gezongen is Ps. 119 vs. 17 en gelezen Marcus 7 van vers 24 tot 37. De notulen der vorige Conferentie worden gelezen en gearresteerd, en twee ingekomen brieven voorgelezen, een van br. B. J. Lindeboom, waarin hij meedeelt, dat door zijn excursie naar Amerika hij verhindert is de Verg. te kunnen bijwonen, en den broederen des Heeren zegen toewenst, en een van Dr. G. van Goot te Bunschoten, mede verhandeld tegenwoordig te kunnen zijn, en waarin YZgel. rapporteert, dat inzaake de invulling der tabellen, advies bij Mr. Heemskerk is ingewonnen, en aan ongeveer 50 aanvragen om inlichtingen, conform dit advies is geantwoord.

Aan de orde van behandeling is punt 3 van het agendum: „Rapport der Commissie van haren arbeid en van de ontvangst der bekende circulaire bij de Kerkeraden en Diaconen.“

1. „De Diaconie zich niet kunnende vereenigen met de beschouwingen der Commissie, neergelegd in hare Circulaire van November 1898, stelt aan de Conferentie voor: a. genoemde commissie dank te zeggen voor haren arbeid; en b. aan de a.s. Generale Synode te verzoeken, dat deze een weg open, waardoor ook Diaconen, maar de thans bestaande meerdere Vergaderingen worden afgevaardigd, met keurstem voor de Diaconale zaken, die in deze meerdere vergaderingen te behandelen zijn. Leiden a. 2. „Zou het wenschelijk en uitvoerbaar zijn, dat er een commissie benoemd werd, die inzaake de Classiale Diaconie ons meerder licht gaf, door het gesproken en geschreven over

„deze gewichtige zaak te verzamelen en in druk te brengen. Zoo noodig met conclusie?“

In een keurig en uitvoerig rapport wordt door Dr. A. M. Donner de arbeid der Commissie medegedeeld, hoe de Commissie haar taak heeft opgevat, hoe de inhoud der bekende circulaire in Vergaderingen, en door verschillende bladen besproken werd, en welk resultaat tot op heden verkregen is. Rapporteur resumeerende dient het volgende voorstel in:

„De Centrale Diaconale Conferentie vergaderd te Amersfoort 6 Juli 1899, gehoord hebbende het rapport van den arbeid harer commissie, inzake de door haar opgestelde circulaire, en van de ontvangst der bekende circulaire bij de Kerken; besluit, de handelingen harer commissie goed te keuren, en haar voor al haren arbeid dank te zeggen, en draagt haar op, namens de Centrale Diaconale Conferentie van 6 Juli '99, schriftelijk tot de a.s. Generale Synode het verzoek te richten, dat deze komt tot een nadere organisatie of regeling van het Diaconaat, en dit verzoek op te stellen in aansluiting met de desbetreffende voorstellen der Prov. Synodes.“

Br. J. de Lange van Leiden, kan zich volkomen met dit voorstel vereenigen, terwijl br. J. van Dijk, Meppel, zou wenschen, dat de Verg. het voorstel van Meppel's Diaconie in overweging name, en alles veramele wat er vóór en tegen den inhoud der bekende circulaire geschreven en gesproken is, en dit alles zoo noodig met conclusie ter gelegeren tijd te publiceren. Br. J. Beckman van Assen wenscht het gehele rapport in Basiss en Heraut geplaatst te zien, opdat de Diaconen langs dezen weg in kennis worden gesteld van het werk der Commissie.

Dr. Donner vereenigt zich met het denkbeeld om de besprekingen en besluiten afzonderlijk in een brochure uit te geven, doch daarmede te wachten tot na de Synode. Br. W. H. van Schaick van Amsterdam betuigt zijne adhesie inzaake het te richten schrijven aan de a.s. Synode. Van de behandeling der zaak zelf, stelt hij zich niet veel voor. Wel is het diakenambt door onze vaderen in eere hersteld, maar de regeling laat nu reeds ruim 300 jaren op zich wachten, en of nu deze Synode daartoe komen zal, betwijfelt hij zeer, hoogstens zal de zaak commissariaal worden gemaakt.

(Wordt vervolgd.)

Officiële Berichten. (Met verhoging uit het Kerkblad) GENERALE SYNODE VAN DE Gerreformeerde Kerken in Nederland, te GRONINGEN, op Dinsdag 15 Augustus 1899 en volgende dagen.

AGENDUM.

G. Opzicht en tucht over „Doopleden.“ (Acta Synode Middelburg. Art. 185.) FRIESLAND, a. De Prov. Synode verzoekt de Generale Synode zich uit te spreken over de vraag:

1. of de Heilige doop aan kinderen van Doopleden mag worden beëindigd, en zoo ja, tot hoe lang aan de ouders dit recht moet worden gelyd, en welke andere waarborgen voor de Christelijke opvoeding dan moeten worden geëischt;

2. of de kerkraad Doopleden, die tot jaren des onderscheids zijn gekomen, en zich onder het toezicht van den kerkraad wenschen te stellen, mag aanvaarden, wanneer ze weigeren vooralsnog belijdenis des geloofs te doen.

GRONINGEN, a. Naar aanleiding van het rapport der Professoren Ravinck en Rutgers spreekt de Prov. Synode als haar oordeel uit: dat alle gedoopten, die nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd, leden der kerk zijn, en derhalve voorwerpen der tucht, zoolang zij niet van hun lidmaatschap vervallen zijn verklaard.

dat de Doopleden, die wel getrouwd den dienst des Woords en de Catechisatie bijwonen, en onberispelijk zijn in hun leven, doch nalatig in het doen van belijdenis, ernstig en aanhoudend door de opzieners zullen worden vermaand om, gelijk het behoort, belijdenis te doen, zonder den leeftijd vast te stellen tot het doen van belijdenis, terwijl het niet houden van het H. Avondmaal bij volwassene en naar het oordeel des kerkraads voldoende onderwezen Doopleden eene zonde van ongehoorzaamheid is.

DRENTHE, c. De Provinciale Synode neemt aan het Rapport voor de Doopleden, opgesteld door de Professoren Rutgers en Ravinck.

OVERIJSEL, d. De Provinciale Synode vereenigt zich met het Rapport Rutgers en Ravinck inzaake Doopleden, maar zag gaarne de bepaling opgenomen, dat de afdijding nimmer geschieden mag zonder advies der Classis.

GELDERLAND, e. De Generale Synode neemt de slotconclusie van 't advies inzaake kerkelijk opzicht en tucht over zoogenoemde „Doopleden“ aan, onder deze nadere bepaling, dat een kerkraad niet zonder advies der Classis er toe overga, uit te spreken van eenig gedoopte, die nog niet tot kerkelijke belijdenis en verbintenis kwam, en dat hij geen lid van de kerk meer kan gerekend worden, en dat inzonderheid hoogst voorzichtig en teeder gehandeld worde, met degenen, die overigen stichtelijk leven en naarstig zich bij 't Woord houden.

UTRECHT, f. De Synode stelle niet uit de behandeling van het Rapport Ravinck Rutgers

inzaake „de Doopleden“, reeds op de Synode van Middelburg ingediend.

Zij spreke daarbij uit, dat het verband tusschen het doen van belijdenis en het vieren van het H. Avondmaal gehandhaafd worde, en aldus toegelaten tot het H. Avondmaal, die het Sacrament verzulmen, kerkelijk behooren te worden behandeld, en dat zij het wenschelijk acht, dat de kerkeraden zooveel mogelijk, in dien geest arbeiden.

NOORD-HOLLAND, g. Voorstel der Classis Haarlem doorgezonden door de Prov. Synode. De Classis Haarlem stelt voor, het volgende: „De Generale Synode, geen vrijheid gevoelende om nu reeds de conclusien van het Rapport der Hoogleraren Ravinck en Rutgers inzaake „Doopleden onzer kerken“ bindend te maken, verklaart dat zij met de hoofdstrekking van hun advies zich vereenigt, en dat zij wenschelijk acht, dat de kerkeraden zooveel mogelijk in dien geest handelen.“

ZUID-HOLLAND, h. De Provinciale Synode, inzaake opzicht en tucht over „Doopleden“ instemmende met de hoofdstrekking van het advies der Hoogleraren Ravinck en Rutgers, doch van oordeel, dat in de toepassing van dat advies met de historisch geworden toestanden voorreest nog rekening dient gehouden, acht gewenscht, dat de Generale Synode vooralsnog van bindende bepalingen, tot den leeftijd betrefte, zich onthoudt, doch inmiddeels met aandrang de kerkeraden opwekke om zooveel mogelijk in de richting van dat advies te arbeiden.

ZEELAND, i. Inzaake het Doop-rapport (zie Acta Generale Synode 1896, art. 16. Bijlage A). Bij de tweede conclusie achter de woorden: „dit ook uitspreke“ toe te voegen: „na de Classis te hebben gehoord.“

Als alle punt aan deze conclusie toe te voegen: Hiernevens is het, om niet van de eene verkeerheid in de andere te vallen, tevens omniahaar:

re, om het Belijdenis te doen in de praktijk van het kerkelijk leven zeer nadrukkelijk aan het vieren van het H. Avondmaal te verbinden; 2e. even ernstig en trouw kerkelijk te behandelen de belijdende lidmaten, die stelselmatig het H. Avondmaal verzuimen.

Bij het slotadvies wordte gevoeld: doch tot het afsnijden van ernstige en trouwe kerkgangers niet voort te varen voor en alcer deze iuster remedie den steun heeft van de algemeene overtuiging.

NOORD-BRABANT en LIMBURG, j. De Generale Synode aanvaarde de toepassing van de beginselen, welke inzaake tucht over „Doopleden“ neergelegd zijn in het bekende Rapport der Prof. Ravinck en Rutgers, terwijl de Particuliere Synode de vraag in overweging geeft, of het niet wenschelijk is, in de wijze van tuchttoefening ten grondslag te leggen Art. LXXVI en LXXVII D.K.

H. Verhouding tot andere Kerkformatiën en groepen.

GELDERLAND, a. De Synode bepalde, dat de Doop van Genootschappen, vereenigingen of personen, die formeel met het trinitarisch geloof gebroken hebben, en deze breuke ook feitelijk doen uitkomen, zoo dikwijls hun een kind ten doop geprecateerd wordt, niet meer als Doop erkend kan worden. Doch overigens erkennen zij iederen Doop, hetzij aan kinderen of bejaarden bediend, ingeval deze gedoopt zijn in of vanwege een kring van Christenen, door een door zulk een kring geroepen en erkend dienaar des Woords en in den Naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes.

UTRECHT, b. De Synode spreke, met het oog op de misbruiken in het stuk van den H. Doop, o. a. binnen den kring van het Hervormde kerkgenootschap, de noodzakelijkheid uit, dat de kerken, zoo dikwijls iemand zich als gedoopt bij hen aandient, onderzoeken of zulk een persoon weettiglijk gedoopt is.

GELDERLAND, c. De Generale Synode onderzoekt, of er ook verband moet gezocht worden met den Duitschen „Reformiert Bund“.

d. Rapport van de Professoren Dr. F. L. Rutgers en D. K. Wielgens, inzaake de correspondentie met de Belgische Zendingkerk. (Acta Synode Middelburg 1896 Art. 132 voorstel 5.)

e. Rapport van de Geref. kerk Groningen (A en B) inzaake Art. 13 Acta Synode Middelburg 1896.

I. Kerkenorde.

FRIESLAND, a. De Generale Synode spreke zich uit over de vraag, of Art. 42 D.K. O. niet in strijd is met de beginselen van ons Gereformerd kerkrecht, en daarom in dier voege gewijzigd moet worden, dat ook uit plaatsen, waar meerdere dienaars des Woords zijn, slechts één dienaar des Woords moet worden afgevaardigd met keurstem, en indien de Generale Synode hietoe niet besluiten kan, of dan het aantal afgevaardigde Ouderlingen der kerk, niet met dat der predikanten gelijk moet worden gemaakt.

GELDERLAND, b. De Generale Synode overwege, of het ook noodig is pogingen aan te wenden om mettertijd te komen tot eene herziene Kerkenorde.

NOORD-HOLLAND, c. Op voorstel der Ge-deputeerden van de Classis Haarlem wordt door de Provinciale Synode doorgezonden dit voorstel: De Gereformeerde kerken der Classis Haarlem stellen voor aan de Generale Synode, uit te spreken, dat het wenschelijk en noodzakelijk is, dat Deputaten worden benoemd om een voorstel te ontwerpen tot herziening van de D. K. naar de behoeften van onzen tijd.

ZUID-HOLLAND, d. De Provinciale Synode acht wenschelijk, dat de Generale Synode zich uitspreke, dat de Ouderlingen en Diaconen slechts voor twee jaren, ten minste voor beperkten diensttijd benoemd mogen worden, zonder dat